

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 április 19. szombat

A MAGYAR NEPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM,
93 szám

Nyilvánosságra hozták az új kollektívszerződést

A dolgozók ellátásáról, a munkafegyelemről, szabadságozásról részletesen intézkedik az új szerződés

BUKAREST. — Az Országos Szaktanács és a Munkaadók Szövetsége között megkötött új kollektívszerződést most tették közzé. A kollektívszerződés — amely az összes iparágakban megkötendő összes új kollektívszerződés minijá — mind a termelés általános menetének biztosítása, mind a dolgozók életszínvonalának emelése szempontjából sokkal felette áll az előző kollektívszerződésnek.

Az éjjeli munkára vonatkozóan

Az új kollektívszerződés úgy intézkedik, hogy azok a munkások, akik éjjeli váltásokban, este 10 órától reggel 7 óráig, vagy este 11 órától reggel 7 óráig dolgoznak, 15 százalékos órabér-pótlékot kapnak, ha azonban nem rendszeres éjjeli munkát végeznek, az éjjeli munkában eltöltött órák után 30 százalékos pótlék jár. A bányászoknak minden esetben 30 százalékos órabér-pótlék jár az éjjeli munka után. Az éjjeli munka után kapott pótlékot a korpótlékkal kiegészített, fizes és nem fizes részekre osztják. Azok az órák és pótlékok, akik éjjel teljesítettek szolgálatot, egy fizetési osztállyal magasabb fizetést kapnak, mint a napi munkát teljesítő hasonló osztályú munkások.

Az alkalmazottak házasságuk esetén

Ha legalább 6 hónapja vannak ugyanannál a vállalatnál — teljes havi fizetésüket kapják segélyként. Ha mindkét házastárs ugyanannál a vállalatnál dolgozik, mindkettőt megkapják teljes havi fizetésüket. Teljes havi fizetés jár akkor is, ha az alkalmazottak gyermekét születik, ha azonban mindkettő ugyanannál a vállalatnál dolgozik, csak az egyik fél fizetését ntán köteles a munkaadó segélyt fizetni gyermekszületés után. Azokat a munkásokat, akik a termelés bármely területén, találatosságga segítik a termelés, vagy lelkiismeretével, hozzájárulnak a vállalat igazgatóságához az üzemi bizottság együttesen dönt meg.

A dolgozók pihenési szabadságára vonatkozóan

A kollektívszerződés elrendeli, hogy a munkás akár a munkaadó által ideje, akár kora szerint is szabadságát, tehát úgy, ahogyan neki elnyehető.

A munkaadóknak eltiltított idő után a pihenési szabadság 1-5 év között 14 nap, 5-10 év között 21 nap, 10 éven felül minden év 1 nap, a leg hosszabb pihenési szabadság azonban nem haladhatja meg a 30 napot.

A kor után járó pihenési szabadság 30 betöltött évig 14 nap, 35 betöltött évig 21 nap, 45 évig pedig 30 nap jár.

A pihenési szabadság azoknak a dolgozóknak jár, akik legalább 1 évet eltöltöttek ugyanannál a vállalatnál.

A szabadság ideje alatt a munkások teljes fizetésüket kapják.

Az órabérre dolgozó munkásoknak a pihenési szabadságuk esetén háromnapig fizetésük után számítják ki a pihenési idejére eső fizetésüket. Az inasok 15 napos fizetéses szabadságot kapnak.

Az alkalmazottak és családjuk ellátását

illetően a kollektívszerződés úgy intézkedik, hogy a munkaadó hivatalos áron ellátószervek útján biztosítsa minden árut beszerezni alkalmazottjának s emellett köteles étkeztetni is fenntartani, ahol jó tápértékű élelmet kell a munkásoknak kapniuk. Az étkezde fenntartásának költségét a munkaadó fizeti, az élelmezésre fordított összegek fele az alkalmazottat terheli.

Az akkordmunkával kapcsolatban

a kollektívszerződés minden pontja a termelés emelését kívánja szolgálni. Amennyiben például egy fémipari munkás 8 munkaadóra alatt 10 munkadarabot tud befejezni, az a munkás, aki ugyanennyi idő alatt 15 munkadarabot fejez be, 50 százalékos bérpótlék-

ban részesül. További százalékok illetik meg a termelést emelő munkást azon a címen is, hogy a munkaadónak üzemi költségeket takarít meg általa, hogy azonos üzemi költség mellett nagyobb termelési eredményt ér el. Az akkordjuttalomból részesülnek azok a mérnökök, tisztviselők és technikusok is, akiknek működése a többtermeléssel összefügg. A mérnökök jutalma eléri a fizetések 100 százalékát is.

A munkaadók és a munkások megbízottai között heti megbeszéléseket rendszeresít az új kollektívszerződés és kimondja azt is, hogy sem a munkások megbízottainak nincs beleszólásuk az üzemi vezetőségnek munkájába, sem pedig a munkaadó nem szólhat bele a munkások szakszervezeti életébe.

A munkafegyelm körül

Az új kollektívszerződésnek rendkívül szigorú utasításai vannak. A munkás az utasítások szerint köteles a legteljesebb rendet tartani munkahelyén, köteles a legnagyobb gondjával és odaadással vigyázni szerszámaira és a nyersanyaggal is köteles takarékoskodni. A munkából elmaradni a munkásnak csak az igazgatóság engedélyével lehet, de még így sem szabad egy évben összesen egy hónapnál többet elmaradnia a

munkától egyetlen munkásnak sem.

Külön intézkedik a kollektívszerződés az inasokra vonatkozóan is és elrendeli, hogy a munkaadó inasát köteles ruhával ellátni és bérpótlékkal segíteni, amennyiben nem maga gondoskodik számára lakásról, vagy az általa tanoncotthonokban nem kerül számára helyet biztosítani.

Amennyiben a munkaadó nem tudja munkát biztosítani alkalmazottainak, az első két hónapban teljes fizetésüket, a harmadik hónapban pedig heti 32 órabérüket köteles kifizetni.

A munkaadók alkalmazottainak kulturális és sportcélljaira a fizetés 2 százalékát köteles tartákolni, amelyet későbbi időpontban az Országos Szaktanács és a Munkaadók Országos Szövetsége között létrejött megegyezés értelmében kell felhasználni.

A szerződés felbontását illetően

Az alábbi időtartamokat állapították meg:

A vállalatnál eltöltött 1-6 hónap esetén a felmondási idő 14 nap, 6 hónap-1 év között 1 hónap, 1-5 év között 3 hónap, 5-10 év között 4 hónap, 10-15 év között 6 hónap, 15 évtől felele minden év után 1 hónap felmondási idő jár, de a legmagasabb felmondási idő sem haladhatja meg a 12 hónapot.

Hivatalos közlemény

Groza miniszterelnök budapesti útjáról

BUKAREST. — Hivatalosan jelenik, hogy Groza Péter miniszterelnök, aki egyébként néhány napos vidéki tartózkodás után most tért vissza a fővárosba, május elején Budapestre utazik, ahol részletes a román-magyar barátság hetének ünnepein.

A miniszterelnököt budapesti tartózkodásának egész ideje alatt Gheorghe Talarescu miniszterelnökhelyettes fogja helyettesíteni.

A moszkvai értekezleten

Megkezdték az osztrák békeszerződés tárgyalását

A külügyminiszter tanácsa napi-rendjére vette a gyors ütemben tárgyalja az osztrák békeszerződés ügyét. Moszkvai hivatalos közlés szerint a négy nagy hatalom külügyminiszterei csütörtökön délután megállapították az osztrák álláspontot tolmácsoló Gruber külügyminisztert. A londoni rádió moszkvai külön tudósítója szerint a külügyminiszterek szerdán délután gyorsan hajadtak előre az osztrák békeszerződés politikai cikkeinek a megvitatásában. Tíz óra körül közl közl három vita nélkül elfogadták. A tudósító szerint az osztrák határok kérdésére még nem került sor, mert a külügyminiszterek úgy döntöttek, hogy előbb megbeszéljék Auszria és Jugoszlávia képviselőit. A második kiemelt jelentőségű Molotov szerdán délután elhangzott nagyjelentőségű nyilatkozatát, amelyben kifejtette, hogy szerinte, ha az osztrák békeszerződést még a jelenlegi moszkvai értekezleten tető alá hozzák.

A véleménye általában kiakult E vélemények között nem áll fenn semmi olyan nagy ellentét, amely lebegtetné tenné a megegyezést. Az osztrák küldöttség nagy reménnyel tekint a további fejlemények elé.

A Reuter-ügynökség diplomáciai munkatársa szerint Jugoszlávia a brit kormányhoz utalozó jegeket juttatott, azzal vádolva a karinbiai brit megszálló hatóságokat, hogy megsorbírták a szlovén lakosság szabadságjogait. A jegeket a Moszkvában tanácskozó négy külügyminiszternek is megküldték. Londonban egyelőre nem hozták nyilvánosságra tartalmát. Valószínűnek látszik, hogy a brit hatóságok hivatali vizsgálatot rendelnek el, mielőtt nyilatkoznának. A Reuter-tudósító megállapítja, hogy a jugoszláv rádió és sajtó az utóbbi napokban csaknem naponta vádolta a brit megszálló hatóságokat a délkarinbiai szlovének szabadságjogainak az elfojtásával. A tudósító kaptatólatot vél látni egyrészt a vádak és a mostani jegeket, másrészt az osztrák kérdések a moszkvai értekezlet napirendjére kerülése között.

Értésülések állanak rendelkezésre: Marshall amerikai külügyminiszter Molotov szovjet külügyminiszter és Badell-Smith, az USA moszkvai nagykövete után a múlt hét végén kört a találkozást. A meghívást kedden délután, röviddel a külügyminiszterek négyes tanácskozása előtt kapta kézhez. A másik óra hosszat tartó megbeszélésben amerikai részről Marshall-on kívül Badell-Smith nagykövet és a tolmács veit jelen. Az amerikai sajtószolgálat szülőhőjében ki-függesztett közlemény szerint további felvilágosítást csak maga Marshall adhat. A külügyminiszternek ezt az utasítást az amerikai külügyminiszter tagjai szigorúan betartják és nem hajlandók semmiféle részletet közölni.

TRÉGYE I-IV.

az ENSZ főtitkára sajtónyilatkozatában közölte, hogy eddig 12 állam írta alá a menekültügyi hivatali állapotmányát. Még legalább három aláírásra van szükség ahhoz, hogy a hivatal megkezdhesse működését. Az USA aláírta ugyan az állapotmányt, de a törvényhozás még nem erősítette meg a belépést.

PALESZTINÁBAN

négyszázötven mint halálraült zsidó kivégezték nyomán a bangalati ismét kivégezték. A zsidó terrorista szervezetek útköz rádiója közölte, hogy minden fel-

A magyar szövetkezeti kérdés megoldása felé

Két esztendeje is elmúlt annak, hogy az erdélyi magyar szövetkezetek helyzetében hibába keressük a megnyugtató megoldást. Szövetkezeteink hitel és áru nélkül vergődnek, súlyos adózási rendszerrel sújtva, nehélpedig erőszakos beavatkozások alapján fenyegették a szövetkezeti életet.

E két éves huza-vona megítélésében tévedés lenne azonban csak egyoldalú hibákat látni. Hiba szövetkezeteink részéről is történt. Tárgyalás tárgyalás után következett, de a mindkét részről elkövetett hibák miatt holtpontnál tovább alig jutott. Kiseb hitel a tárgyalások következtében csurran ugyan, de megoldást nem hozott és nem hozhatott.

A merev álláspontnak és kétoldali bizalmatlanságnak fel kell oldódnia, mert csak ilyen légkörben hozott határozatok rendezhetik megnyugtató és kielégítő módon az ország gazdasági életében annyira fontos szövetkezeti életet. Minden jel arra mutat, hogy ez a szükséges kölcsönös bizalom kialakulóban van s a kölcsönös bizalom eredményre vezet előfeltételeit a bukaresti szövetkezeti központ is meg akarja teremteni.

A Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottságának legutóbbi ülésén többek között a magyar szövetkezetek jelenlegi helyzetét és jövőjének biztosítását is megvitatották. A végrehajtóbizottság kimondotta, hogy az erdélyi magyar szövetkezetek nem szigetelődhetnek el önmagukban, hanem az egyenlő elbánás alapján öbajtanak bekapcsolódni az országos szövetkezeti életbe. A teljes jogegyenlőség, nevezetesen az áruellátás, hitel, magyar nyelvhasználat, szövetkezeti szakembereink külsővezése, vagyunk és központjaink megtartása s az INCOOP-ban rejtőző soványítások feltárlása az alapelveknek, hogy az egyetemes romániai szövetkezeti életbe bekapcsolódhassunk és a legeredményesebben fejthessük ki tevékenységünket az ország gazdasági újjászervezésében. Ezeknek a természetesen követelményeknek elfogadása jelenti alapját az újrainduló és remélhetőleg végleges eredményt hozó tárgyalásoknak. A becsületese és őszinte együttműködési szándék a magyar szövetkezeti intézményekben megvan, hiszen az elszigetelődés egész szövetkezeti életünket megbénítaná. Már pedig szövetkezeteink életképtelensége nemcsak a magyarországot sújtja és nemcsak az ország gazdasági életére, hanem közös, országos gazdasági erőforrásaink eredményeire is károsan hatna.

Ezeknek az előfeltételeknek megteremtésén kell fáradoznunk a román szövetkezeti tényezőknél is, hogy végre közös erővel, együttesen indíthassuk harcha szövetkezeti erőinket a gazdasági esata megnyeréséért.

El kell csatlátni minden aféle tévhitet, hogy harcos demokráciánk útján választalatok kell állítani az ország együttélő népei közé, vagy külön elbírálási szempontokat kell alkalmazni a jogok területén. Demokráciánk ügye közös ügy, országunk felvirágoztatása az ország minden polgárának egyforma érdeke. Természetes következménye ennek a közös munkára és egyenlő elbánásra való törekvésnek nemzetiségi helyzetet és feladatokat is, hogy a választások lezajljanak s az egyenlőségi elv gyakorlatban is megvalósítjon. Így válhatik közös munkánk közös eredményű, közös együttműködés demokratikus diadalává.

Ennek az egyetemes szempontnak kell érvényesülnie a szövetkezeti kérdésben is és akkor a kölcsönös bizalom légkörében — két éves ismétlődő megtorpanások után — a szükséges és kielégítő eredmény most már nem maradhat el.

akasztott zsidókat tíz angol törzsenet akasztanak fel. A kivégeztet hűgévelrel ellátott gyilkosoknak minősítik. Londonban a gyermekgyógyászati intézetben szerdán pókölyöpet találtak. Telefonfigyelmeztetés szerint a hadügyminisztérium ellen is merénylés készül.

2000 milliárd lej értékű fa kerül ki évente a székelyközirtokossági erdőkből, de nem a székelyek, hanem a közvetítők gazdagodnak

Románnyelvű könyvvezetésre kötelezi a közbirtokosságokat a csikszeredai reakciós erdészeti hivatal

CSIKSZEREDA. — (Kiküldött munkatársunktól.) A közbirtokossági és erdőkongresszus első napjának délutánján Klózer Oszkár marosvásárhelyi erdőfőtanácsos és Berecz János gyergyószentmiklósi erdőfőtanácsos Románia erdőstatistikáját ismertették. Ekkor derült ki tulajdonképpen, hogy milyen hatalmas vagyronról és értékről van szó, amikor a székely közbirtokosságok jogi helyzetének tisztázását, az erdőkitermelés és értékesítés kérdéseinek megoldását kívánja a székely nép. Az ismereteket statisztikai adatok szolgáltatták. A székelyországi erdőterületnek 11 százaléka, 651 ezer hektár erdő van a székely vármegyében a közbirtokosságok kezén. Ebből a tízszázalékos székelyországi erdőből kerül ki Románia évi fenyőtermelésének 25 százaléka, vagyis a negyede. Ha ehhez hozzászámítjuk a másféle kitermelte fát is, a közbirtokossági erdőből kikerülő fanyag mennyiség értéke jelenlegi — nem épp a legújabbban megállapított — hivatalos áron is 2000 milliárd lej. A székelység mégis nem épp az erdőből él. Az erdő általános értéke azonban — a székelység értelemben nyomorog. Igen, mert amint azt a kongresszuson ismertették meg, a közbirtokosságok alapján megállapították, a székelység fehér brilliánssá, a székely erdő a közbirtokossági erdő, mindenkinek az értéket, javát szolgálták és szolgálják, csak éppen annak voltak szentek a házára, ahinek a tulajdonát képezték. Ennek oka egyrészt az, hogy a közbirtokossági kérdések általában és részleteiben egyaránt megoldatlanok, másrészt a fakitermelés ma még úgy folyik, hogy az erdő szelvényben a fakitermelőknek s nem a tulajdonosoknak és a kitermelési végző munkásoknak hozza a hasznot. A közbirtokossági tettek csupán a fa törzét kapják meg. Hogy ezt mit jelent, arra Korda Ferenc dr. szakelőadó mutatott rá rendkívül komoly és érthető előadásában.

Míg a lapunk előző számában közölt határozatok a közbirtokosságok általános jogi kérdéseivel foglalkoztak, addig a következők főleg a fentebb vázolt körülmények megváltoztatását célozzák.

Magyar tannyelvű erdészeti szakiskolákkal

8. A romániai magyar erdészeti szakiskolák utánállításának megoldása érdekében szükségesnek tartja a kongresszus — s ilyenirányú előterjesztést tesz a Magyar Népi Szövetség országos központjához —, hogy:

- a) állítsák vissza a magyar tagozatot a görgényzentimrei erdő-éri szakiskolában, vagy pedig létesítsenek állami költségben egy magyar nyelvű erdő-éri továbbképző szakiskolát a székely vármegyék valamelyikében.
- b) A vadászterdői továbbképző szakiskolán nyissanak magyar tagozatot addig is, amíg a Székelyföldön az új továbbképző szakiskola megnyílik.
- c) A magyar tannyelvű szakiskolákban szerzett képzettséget ismerjék el az összes állami és állami

milag kezelt erdők igazgatóságai érvényesnek minden külön vizsgálónélkül. A magyar tannyelvű iskolákban végzett erdészek és erdő-őrök elsősorban a magyar lakta területekre nevezendők ki.

d) Ismerjék el a magyar uralom alatt vagy magyar tagozaton végzett erdő-őrök szakvizsgáját minden külön vizsgálónélkül, vagy ha a szakvizsgát még nem tették volna le, tehessék le azt magyar nyelven a románai egyenlő értékben.

- e) A magyar erdők igazgatására, kezelésére mintegy kétszáz magyar erdőmérnökre van szükség. Eözülből Temesvárt a műegyetemen tanul magyar ifjak elhelyezésére diáktutthon és menza állítandó fel, amelyben a diákok állami ösztöndíjban is részesülhessenek. Az itt végzett magyar erdőmérnökök is elsősorban magyar vidékeken alkalmazandók.
- f) A megvalósítandó magyar tannyelvű mezőgazdasági kar keretében szükségesnek tartja a kongresszus a magyar erdőmérnökök képzését is.
- g) A jelenlegi csikszeredai földművelési iskolánál állítsanak fel egy pártorképző tanfolyamot.

- h) A közbirtokosságok vezető ségének megfelelő szakemberrel való ellátása érdekében a kongresszus szükségesnek tartja a népiskolák faluvezető tanfolyamain a közbirtokossági vezetőket képzését is, megfelelő erdészeti és közbirtokossági szakemberek bevonásával.
 - 9. A kongresszus alapos áttanulmányozás után megállapítja, hogy az újonnan elkészített törvénytervezet a romániai magyar erdőbirtokosok közöletét — melyek túlnyomórészt kisemberek százból és ezrekből tevődnek össze — érdekeit egyáltalán nem veszi figyelembe és így az a jelenlegi formájában elfogadhatatlan. Eppen ezért a kongresszus utasítja a megválasztott érdekvédelmi bizottságot, hogy a törvénytervezet vonatkozó észrevételeit és módosító javaslatait haladéktalanul dolgozza ki s azt juttassa el a magyar parlamenti csoporthoz s a szükséges lépések megtétele érdekében.
- A közbirtokossági kongresszus még hátralévő nyolc határozatát lapunk következő számában közöljük.

Rövidesen minisztertanács elé kerül a spekulációellenes törvény tervezete

BUEAREST. — (Tudósítónk jelenti.) Az új spekulációellenes törvénytervezet az igazságügyminisztériumban rövidesen elkészül. A törvénytervezetet előbb a kereskedelmi és közlekedési minisztertanács elé teszik. A minisztertanács előreláthatóan május elején fogja tárgyalni az új spekulációellenes törvényjavaslatot.

A román-magyar kultúrközeledés jegyében

Ünnepelték Kolozsváron az élő román irodalmat

Preoteasa Grigore és Gaál Gábor méltatták az ünnepély jelentőségét

ROLOZSVAR. — Az élő román irodalom bemutatása több volt, mint irodalmi est. A kitünően összeállított műsor élő könyvként mutatta be a haladó szellemű román irodalom legszebb lapjait. Az a tény, hogy a magyar nyelven elhangzó román verseket és szövegeket együtt hallgatva a két nép sorából egybegyűlt közönség, a közhírnös barátság és közeledés jegyében történő kezdeményezések biztos megvalósulását bizonyítja.

Az estet Méliusz József, a Romániai Magyar Írószövetség főtitkára nyitotta meg. Meleg szavakkal üdvözölte a tárgykötésügyi miniszter képviselőit, megjelent *Preoteasa Grigore* vezérítők. Az üdvözlő szavakra *Preoteasa Grigore* román nyelven válaszolt, melyet Méliusz József tolmácsol magyar nyelven.

Az a megtisztelő feladat ért — mondotta a vezérítőkár —, hogy Octav Livezeanu miniszter üdvözlését hoztam el önökhöz. Meg vagyok győződve, hogy ez az üdvözlés egyben minden haladó szellemű román értelmiség köszöntését jelenti. Mi, román értelmiségiek, különös örömmel köszöntünk minden megnyilatkozást, mely a román-magyar barátság érdekében történik. Egy ilyen kulturális esemény, mint a mai, annál is inkább jelentős, mert az értelmiség rétege szüntelenül a kultúra válságáról beszél. Valójában ilyenkor a saját szellemi válságokról szólnak. A román értelmiség, ugyanúgy mint a magyar, azon munkálkodik, hogy a kultúrmegegyeztetés az népi mozgalmaikkal egyetemes. Amikor hozzájuk a népi felébredés vágya ösztönöz, jóleső érzet kelt a mai kibontakozás, mert az együttműködés terén találkozhatunk.

A román és magyar szellemiség találkozására — folytatja — ezekben a körülményekben jogában van a közönségnek ki szólani. A mai est egy szempontra mutat, melyben a bukaresti román-magyar írói napok s a budapesti Román-Magyar Ilté tartoznak. Ezek a kapcsolatok a két nép barátságának szorosabbra fűzését eredményezik. Jólleső érzés, jól el bennünket, hogy az egymás megismerésének kezdeményezése önként indul el. Ezért adódhat vagyunk öndöntők. Arra kötelezünk, hogy hamarosan vizsgáljuk a mai irodalmi estet népeink közeledésének érdekében.

A mai napnál még a Gaál Gábor, a Romániai Magyar Írószövetség elnöke tartott rövid előadást a román irodalmi hídverés gondolatáról. Hangsúlyozta, hogy az irodalmi hídverés nem írói, társadalmi, politikai vagy irodalmi kérdés, hanem egymás megismerésének és megismerésének kérdése. Eddig mindkét oldalon hamis ismeretek szították az ellenségeskedést közöttünk s ezek a hamis gondolatok sehol nem tűnnek el önmaguktól, hanem szinte erőszakkal kell eltávolítani.

A Romániai Magyar Írószövetség — mondotta többek között — a magán-nemzeti irodalmi törekvése mellett ezt tekinti a legfontosabb feladatának. Tízszáz művészi érdeklődéssel, azzal a kíváncsisággal, ahogyan Bartók a román népzene felé fordult, tekintünk mi is a román irodalom felé. Együtt élünk, élünk együtt ugyanazok a terhek, vágyak, költés és émeltek, hogyne figyelnénk tehát azokra a virágokra, melyek a románok, magyarnak egyként közös humuszában nőnek.

A bemutatásra került román íróról és műveiről Méliusz József rövid és világosan áttekinthető ismertetést. Jancsó Adrienne mely írással tolmácsol verseket a századforduló legjobb költőitől, az individualista T. Argezeztől, a lágyan lírai, de nem dekadens Bacovityól és az erdélyi földbe gyökerező Emil Isactól, Kiss Jenő és Szemer Ferenc fordításában. *Astalos* István a román regényírás nagy mesterének. Mihail Sadoveanunak „Kakuk” című elbeszélést hozta magyar nyelven közönségünk elé. *Florea* Jenő a napjaink problémáit már közelebb álló B. Poandane és T. Voronca két megkapó költeményének bemutatása után a dobtanai munkásmozgalom nevelőnek, Rudencónak költeményét olvasta fel.

Az EMGE is kísérleteket kezd a Cicin-féle szovjet buzával

Az EMGE sajtótájékoztatójában veszük az alábbiakat:

A különböző megyékből érkező jelentések szerint az őszi vetések közül a „Manitoba” fajtájú búza legnagyobb részben az őszi őrpek szintje teljesen kifagytak. Ezzel szemben a dr. Konopi Kálmán, neves erdélyi magyar magnemesítő által nemesített „Odvosi 241” elnevezésű őszi búza mindenütt kitünően telelt. Bár az EMGE idejében és többször felhívta a figyelmet az ódn sok helyen előfordult felfagyások orvoslására. sokan nem védekeztek kellőképpen s ezért a felfagyás következtében is vannak kárak a buza vetésekben.

Ilyen körülmények között különös érdeklődésre tarthatnak számot azok a kísérleti eredmények, amelyeket Cicin, neves szovjet tudós a magnemesítés terén ért el. Ismeretes, hogy a Cicin-féle fagyálló perlebuzával a kísérletek romániai növénynevelési telepeken is folynak. Az EMGE kérésére a Jasi Mezőgazdasági Kísérletiügyi Intézet tájékoztatót küldött feltett kérdéseinkre, amelyből kitérünk, hogy a kereszteléshez a deres tarack nevű fifele növényt és egy másik tarack-változatot használtak fel.

A válaszelel közli még, hogy az új nemesítésű búza második termését melegebb vidékeken augusztus végén—szeptember elején adja. A nemesítés során több változatot állítottak elő a Szovjetunióban, amelyek közül egyesek egyenlő, mások évelők. A jasi telep hat változatos kapott, amelyeknek egy részét ősszel, egy részét tavasszal vetették el. Az új fajta azonosítása csak a vetéseknek egész éven át történő megfigyelése alapján eszközölhető, amint az minden új növényfajta ellenőrző vizsgálatánál szokásos.

A jasihoz hasonló kísérletet véggez Romániában több növénynevelési telep. ugyancsak a Szovjet-szövetségtől kapott eredeti magvakal. Román tudományos körökben nagy várakozással néznek a Cicin-féle búza romániai honosításának lehetőségére, ugyanakkor az EMGE is megteszi az előkészítőket, hogy az 1947 évi termésből megigert magvakal saját kísérleteit megkezdhesse. Minden reményünk megvan arra, hogy kísérleteink eredményesek lesznek, mert a keresztelés alapjául szolgáló tarackváltozatok a mi viszonyaink között is előfordulnak.

DR. NAGY MIKLÓS

Rablógazdálkodás és reakciós erdészeti hivatalok

Indezekhez természetesen hozzátul az is, hogy a székely közbirtokossági erdők annak ellenére, hogy kisbirtokok, jelenleg ugyanúgy működnek, mint a nagyobb erdők. Semmi kétség, az erdők terjedő erdőjögéből áll.

Ami szintén komoly baj, a hivatalos kitermelés s igen sokszor alkalmazott rablógazdálkodás, a szakszerű vezetés hiánya, az erdészeti felügyelő és mérnök hiánya, az erdőmérnök és más alkalmazottak csaknem kivétel nélkül elcsúszott pontosságú mérésük miatt, a kötelezőségeik végzésénél. Eleget talán ennek bizonyítására, csupán arra mutatunk rá, hogy az erdők a székelyföldi erdészeti hivatalok tisztviselői és alkalmazottai legfőbb részben egyáltalán nem ismerik magyarul s mindazonáltal egyszerűen nem törődnek a kötelezőségeik végzésével. Legfőbb erdőmérnök csak román nyelven tud csak beszélni s az erdőmérnök könyveit s az erdőmérnök nyelvét csak román lelték.

Ezen cikkekben lelt majd bővebben kérdésekre rámutatunk, annál is inkább, mert ez az a helyzet van, már nem csupán a székelyföldi erdészeti hivataloknál, hanem a romániai székely közbirtokossági és erdőmérnökök feladatait megnevezük. A kongresszus ezeket a kérdéseket alaposan megvitatja s az érdekeket meg a határozatok.

A Magyar-Román Héten

Románia válogatott kosárlabdázói Budapesten vendégszerepelnek

BUDAPEST. — A Magyar-Román Hét keretében Budapesten nagyszabású sportünnepségek lesznek, amelyekre a magyar propagandaügyi minisztérium meghívta a román női és férfi válogatott kosárlabda csapatot is. A két román csapat május 5-én és 6-án a magyar válogatott ellen játszik. A román női és férfi kosárlabda válogatott részvesz április 29-én és 30-án a prágai Európa-bajnok-

ságok küzdelmeiben is. Feltűnő, hogy a román csapat színeiben egyetlen kolozsvári játékos sem szerepel, bár a Dermata és a BEAC női és férfi kosárlabda csapata többször legyőzte a legjobb nagyváradi és marosvásárhelyi kosárlabdázókat, akik nagyrészt Románia válogatottját alkotják az európai bajnokságok küzdelmeiben.

Hatalmas sportbotrány Szamosujváron

SZAMOSUJVÁR. — A Puterea-Haggibbor labdarúgó csapata Besztercén 5:2 (3:2) arányban — szép játék után — megérdemelten győzött a CSSB ellen. A kolozsvári csapat hazafelérőjét Szamosujváron a Spárta csapatától 3:2 (1:1) arányban vereséget szenvedett.

A mérkőzés botrányos körülmények között fejeződött be, mert Muresan játékvezető, aki egyben a Spárta intézője, a mérkőzést kizárta a kezéből, aminek az lett a következménye, hogy utódkét csapatból több játékos súlyosan

Kik vezetik a vasárnapi mérkőzéseket?

KOLOZSVÁR. — A kerületi Játékvezető Testület az április 20-iki, vasárnapi bajnoki mérkőzésekre a következő játékvezetőket küldte ki:

Városi sporttelep: délután fél 3 órákor Dermata-Crisana NB II. mérkőzés, vezeti Freund Imre (Bukarest), határjelző Reiter Jenő és Szabó Albert. Fél 5 órákor Vasas-Prabova NB I. mérkőzés, vezeti Bóndor Gavriile (Nagyenyed), határjelzők Orosz Gábor és Nicora Ioan.

A C-ligáért a városi sporttelepen délelőtt 11 órákor Rutextil-Sonametan, vezeti Czinczár Imre. Határjelzők: Harasztosi és Adorján Viktor. A Dermata-pályán dé-

előtt 11 órákor CFR-CSSB, vezeti Czaga. Határjelzők: Ince és György.

Tordán délután fél 5 órákor Ci-

mentul-Spárta, vezeti Gáll János. A kerületi bajnokságért a Dermata-pályán délelőtt 9 órákor KKASE-Dermata B. Vezeti Ince, határjelző Czaga. A városi kispályán délelőtt 9 órákor Schull-Dobányvár. Vezeti Nagy Béla, határjelző Harai.

Két ifjúsági válogató jellegű mérkőzés is lesz vasárnap, amelynek helyét és időpontját a kerület má állapítja meg. A Dermata-U mérkőzést Adorján János, a Victoria-Vasas mérkőzést Armeanu Ioan vezeti.

SPORTHIRADO

AZ OSP ma, pénteken délután 6 órákor érkezik tart. A vezetőség felhívja az összes résztvevő elnökeket és titkárait, hogy a május elseji ünnepségek műsorának megbeszélésére az értekezleten jelenjenek meg.

A VASÁRNAPI VASAS-PRAHOVA ÉS DERMATA-CRISANA kettős bajnoki mérkőzésre jegyek elővételben válthatók péntek délután és szombaton egész nap a Vasas Petőfi-utca 9 szám alatt lévő emeleti helyiségben.

Gazdasági rendőrség: Vissza kell vonni a viszonteladók árusítási engedélyét

— Hát! Gazdasági rendőrség? Meddig hagyjuk légtornászni az árakat?

— Néhány heti szünet után ismét ellenőrizni fogjuk a piacot. Kötelezzük az árusokat, hogy a megállapított áron árusítsanak, vagy ahol nincsen ár megállapítás, méltányosabb áron. Corin komiszár azt javasolta, hogy vonják vissza a viszonteladók árusítási engedélyét, mert a tapasztalatok azt mutatják, hogy ezek drágítá-

nak. A vámoknál és az utcákon összevásárolják a termelőktől a felhozatalt, kiviszik a piacra és két-háromszoros áron adják tovább. A közönség is hibás, kok esetben egymást licitálja fel.

CFR: Az új vasúti menetdíjak

— Itt a hivatalos menetjegyiroda. Kérjük megírni, hogy az új vasúti menetdíjak 21-én 0 órákor lépnek érvénybe. Az áruszállítás díja az eddigi tízszeresére, a személyszállítási díjak ötszörösére emelkedtek. A teljes áru elsőosztályú gyorsvonati pótló ára 250 kilométeres távolságra 150.000 lej.

Vágóhid: Csak az ellátószerveknek vágunk

— Vágóhid? Mit vágunk az utolsó héten?
— Nyolcadika óta hét bivalyt, 14 bivalytehenet, 2 ökröt, 6 tehenet, 8 üszőt és 51 darab disznót.
— Kik vágatták ezeket?
— A vágásokat az ekonomatek végeztették.

Április 23-tól

végre haitathatók a kilakoltatási ítéletek

BUKAREST. — (Agerpress.) Az igazságügyminisztérium rendeletét adott ki, amelynek értelmében a 330-1946. számú, a háztulajdonosok és a bérlők viszonyát szabályozó törvény alapján hozott kilakoltatási bírói ítéletek felfüggesztésének határideje a folyó évi április 23-án visszavonhatatlanul lejár és e határidő után semmiféle további kiméleti idő vagy felfüggesztés a kilakoltatással kapcsolatosan nem adható.

Az igazságügyminisztériumnak ez a rendelete csak azokra az esetekre vonatkozik, amikor a bérlő ellen jogerős kilakoltatási ítélet hoztak már a bíróságok. Semmilyen sem érinti azonban a lakbérleti szerződéseket, amelyek hatálya az 1948. évi május 1-ig változatlanul érvényben marad. Felmondani és a bérlői viszonyt megszüntetni továbbra is csak a lakbértörvény érvényben lévő rendelkezései szerint lehet.

Felhívás előfizetőinkhez!

A munkabérek, papírárak és a lapok nyomdai előállításának költségeinek emelkedése következtében kénytelenek voltunk példányonkénti árát 5000 lejben megállapítani. A lap példányonkénti árának emelésével egyidejűleg fel kellett emelnünk az előfizetési díjat is, amely havonta 120.000 lej.

Azok a vidéki előfizetőink, akik az előfizetési díjakat minden felszólítás nélkül legkésőbb a következő hónap elsőjéig előre beküldik, helyi előfizetőink pedig közvetlenül kiadóhivatalunk pénztárára kifizetik, kedvezményes árral, havi 100.000 lejért kapják lapunkat. A rendkívüli viszonyokra való tekintettel lapunk rendszeres küldését csak abban az esetben biztosíthatjuk, ha az előfizetési díjakat idejében megkapjuk.

Felkérjünk azokat az előfizetőinket, akik április hónapra a régi előfizetési díjat már kifizették, hogy a kifizetett összeg és az új előfizetési ár közötti különbözetet szíveskedjenek kiadóhivatalunkhoz sürgősen befizetni, mert ellenkező esetben kénytelenek lennénk lapunk további küldését részükre beszüntetni.

A „VILAGOSSAG” KIADÓHIVATALA

ADAS-VÉTEL

RÁDIÓT modernet, esetleg nem üzemképest keresek megvételre. „Erdély” könyvesboltba. 5089
JÓKARBAN lévő mély és sportkocsi eladó. Buza-utca 15. 3318
SINGER varrógép teljesen új állapotban, előrehátra varró, eladó. Cim a kiadóban. Gr.
EGY ócska háló és modern konyha eladó. Rudolf-utca 19. 3347

ANTIK komód és perzsaszőnyeg eladó. Unió-utca 26. 11-5 óráig. 3344
CSILLÁR modern, bronzból, konyhabutor, képek eladók. Cloaca-utca 1. Grossnál, délbén 12-2 óra között. F.
MAGYAR Színház közelében kisebb házastelek, azonnal beköltözhető két szoba, konyha lakással és két üzlethelyiséggel eladó. Kiténő tőkebefektetés. Cim a kiadóban. F.

APROHIRDETÉS

Aprohirdetés szavankint 3000 lej, állástkeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelzés leveleknél 5000 lej pótdíj fizetendő. Szövegírdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 és 6000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyitlár szavankint 10.000 lej.

300 FOLYOMÉTER 2 colos foszfideszka eladó. General Berthelot (Eötvös)-utca 10, emelet. F.

ELADÓ 1 1/2 lóerős villanymotor, ruhaszékény, sezlón, üzleti szekrény üveges. Jókai-utca 2, II. emelet 1. 3341

FINOM kivitelű telepháló és kombinált szoba eladó. Dézsra-utca 18, hátul az udvarban. 3335
HÁLÓSZOBÁK és konyhaberendezés eladó. Dézsra-utca 13, üzletben. 3335
VESZÉK porcelán ebédlőkészletet és kristály pohárkészletet, csakis finom kivitelben. Florilor-utca 19, földszint 2. 3346

ELADÓ 800 milliméteres Hoffher garnitúra hajtóerővel vagy külön Fordson traktorral is cserélhető. Papp Miklós Zimboru, Kolozs megye. 3342

VESZÉK eladók használt ruhát, fehérneműt. Szabadsg-tér 12. Rác. 3328

Keresek két üres szobát, esetleg egyet, élelmiszer ellenében.

Széchenyi-tér 5. I. em., 5. ajtó.

EGY fürdőkád és henger eladó. Horea-ut 58, ajtó 3.

ALLAST KAPHAT KERESÉK azonnali belépésre háztartási alkal-

Pénzt kap!

Könyveket állandóan magas készpénzáron veszünk!

UHU Mária királyné-utca 34

mazottat. Cim: Finkelstein, Teleki Mihály-utca 10. 3336

SZAKACSNÓT keresek azonnalra. Cim a kiadóban. Gr.

PERFEKT mindenes szakácsnót keresek. Dózsa György-utca 12. Klein, I. emelet. 3324

KERESÉTI lehetőség művelt férfiaknak, nőknek. UHU, Mária királyné-utca 34 szám. 3340

ÜGYES, szerénygényű, gépirni tudó hölgy jelentkezhet. UHU, Mária királyné-utca 34. 3340

MOZIGAPPEL rendelkező társat keresek 500 személyt befogadó teremmel. Szabó István, Zsibó. 3351

ALLAST KERES GAZDASSZONYNAK, házvezetőnek menne elkendő helyre, fürdőhelyre is érettségizett uriaszony. „Kisnő” jellegre. 3340

JUNIUSI magánvizsgákra aljmagnumra előkészítő tanár. Található Memorandului (Unió)-utca 18, hátsó lépcső, emelet. R-11 óráig. 3332

INGATLAN-LAKAS

JÓFORGALMU fűszerüzlet belvárosban azonnal áradó. Cim a kiadóban. 3338

ELCSERÉLNEM belváros szívében lévő 2 szoba, hallos komfortos lakószoba 1 szoba, esetleg hallos kom-

fortossal. Cim leadás: Mago, Dózsa György-utca 3332

KÜLÖNFÉLE

ABSZOLUT megbízható magános nő, aki a háztartás minden ágában járatos, kis szobát, ellátást, vezetést kap. Szondy-utca 7

ECETGYÁRAT üzemelepest, joggal megvételre be- resék, esetleg betárolásra nagy bortermele vidéken. Ajánlatokat Gézi László Salard (Szalárd), Bihar megye címre kérek. 3347

A kolozsvári Izs. Ntközségek Szociális Bizottsága román-magyar nyelvűvel bírógilis kérés. — Pálvázlatok április 21-én délig kérjük a Timár-utca 34 alatt leadni. Könyvelésben és (jidis) nyelvben jártasak előnyben

Újból karitató

A költő csodái Kovács könyvkereskedésében Március 6-utca 3. (Szentegyház-utca)

Uránia: Magyar filmpremier! Majális. Sennyei Vera, Rác Vali, Bihary